

“Sexual Violence against Children in Residential Institutions”

DAPHNE III 2007-2013 Programme of the EC

NR. JLS/2007/DAP-1/178/-30-CE-0229207/00-68

Bērnu namos dzīvojošo bērnu psihoemocionālais portrets

Laura Pirsko (Dr.psych.)

Nodibinājums “Centrs Dardedze”

Prof., Sandra Sebre

LU PPMF Psiholoģijas nodaļas vadītāja

Projekta rezultāti

- Pārskats par vardarbību pret bērnu Latvijā;
- Pētījums “Vardarbība pret bērnu namos dzīvojošiem bērniem”;
- Labās prakses piemēri darbam ar seksuālā vardarbībā cietušiem bērniem Latvijā
- Rekomendācijas seksuālās vardarbības pret institūcijās dzīvojošiem bērniem novēršanai;
- Projekta mājas lapa www.sacri-sapi.eu

Video filma

Vardarbība pret bērnu namos dzīvojošiem bērniem

- kāda ir vardarbības pret bērnu izplatība institūcijās dzīvojošiem bērniem?
- kāda ir darbinieku un institūcijās dzīvojošo bērnu izpratne par vardarbību?
- kāda ir rīcība vardarbības pret institūcijās dzīvojošiem bērniem gadījumos?
- kādas ir palīdzības saņemšanas iespējas institūcijās dzīvojošiem bērniem, kuri cietuši no vardarbības?

Pētījuma dalībnieki

128 pētījuma dalībnieki no 13 bērnu namiem visā Latvijā:

- ✓ 76 bērnu namos dzīvojoši bērni;
- ✓ 42 bērnu nama darbinieki;
- ✓ 5 jauni pieaugušie (20-25 g.v.), kas nesen izstājušies no bērnu nama;
- ✓ 5 eksperti vardarbības pret bērnu un sociālo institūciju jomā.

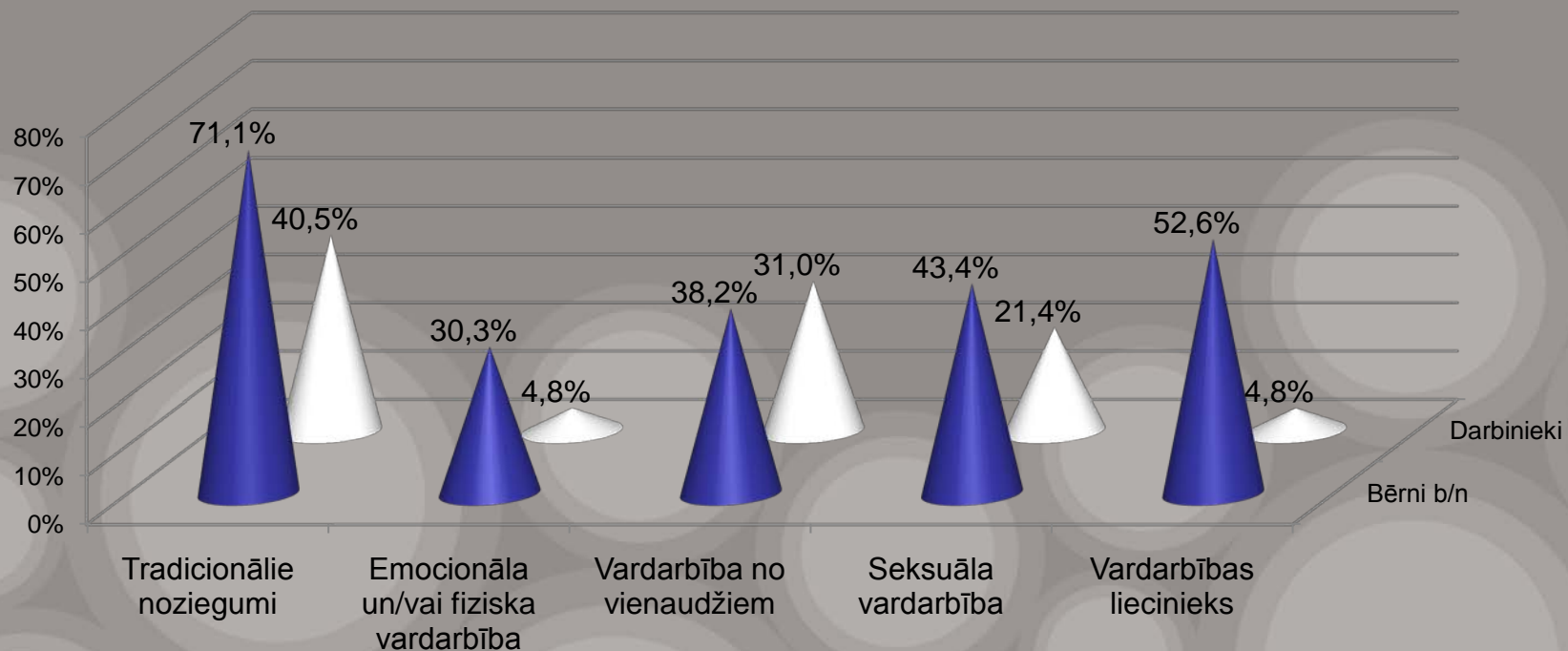

Pētījuma metodes

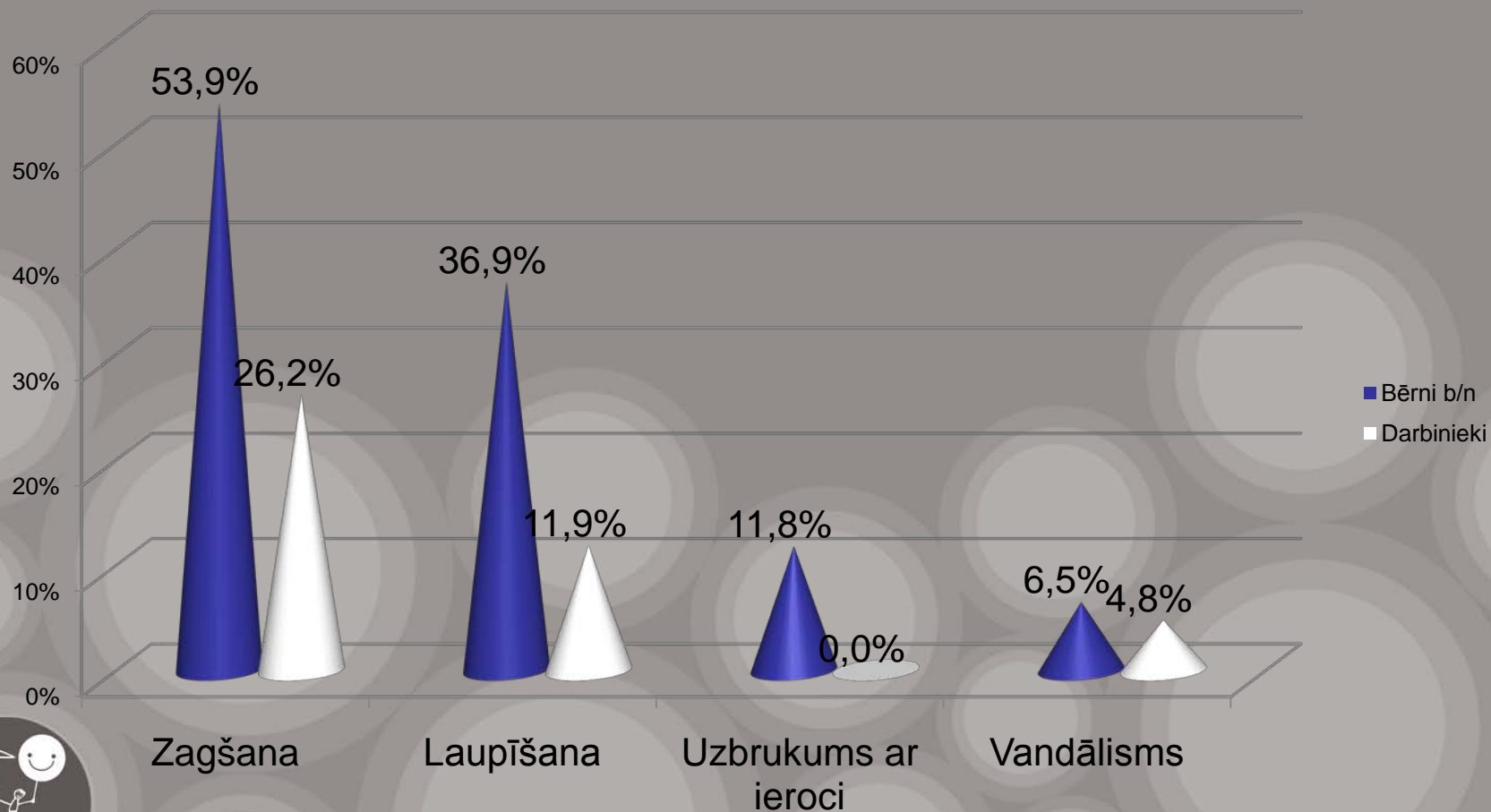
- “Bērnu victimizācija – bērnu pašnovērtējuma forma”
 (“Victimizations of Children”, Child Self-Report Version, M.Sajkowskas izstrādāta aptauja, balstoties uz Juvenile Victimization Questionnaire (Finkelhor, Hamby, Ormrod, & Turner, 2005).
- “Palīdzība un atbalsts bērniem”, (Sajkowska, 2005).
- „Seksuālās vardarbības situācijas” (Sajkowska, 2005).
- “Bērnu seksuālā uzvedība”, (Sajkowska, 2005).
- “Attieksme pret seksuāliem kontaktiem”, (Sajkowska, 2005).
- „Situācijas bērnu namā”, (Sajkowska, 2005).
- Strukturēta intervija ar jauniem pieaugušajiem
- Strukturēta intervija fokusa grupa veidā ar ekspertiem

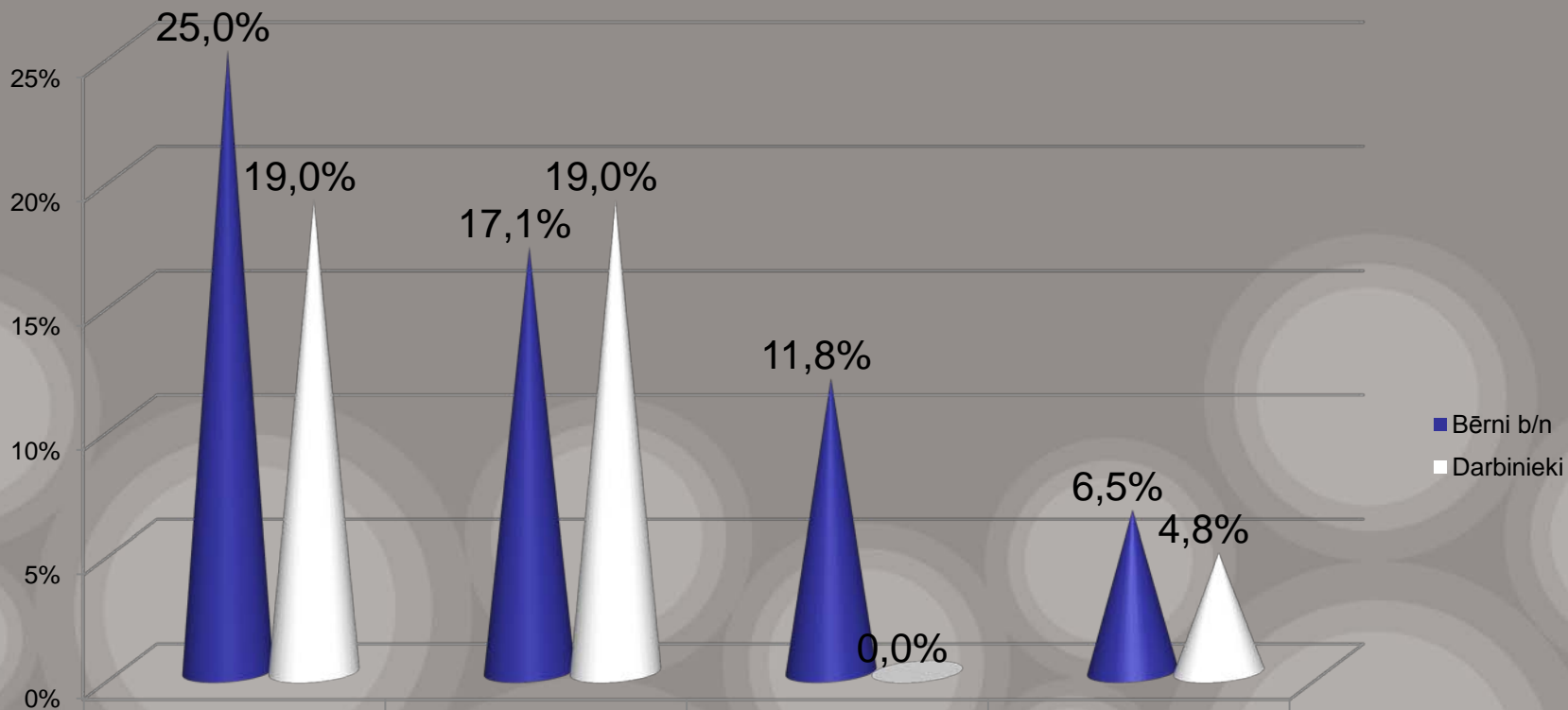
Vardarbības biežums pret bērnu namos dzīvojošiem bērniem

Tradicionālie noziegumi

Vardarbība no vienaudžiem

Emocionāla vai
fiziska vd no
vienaudžiem

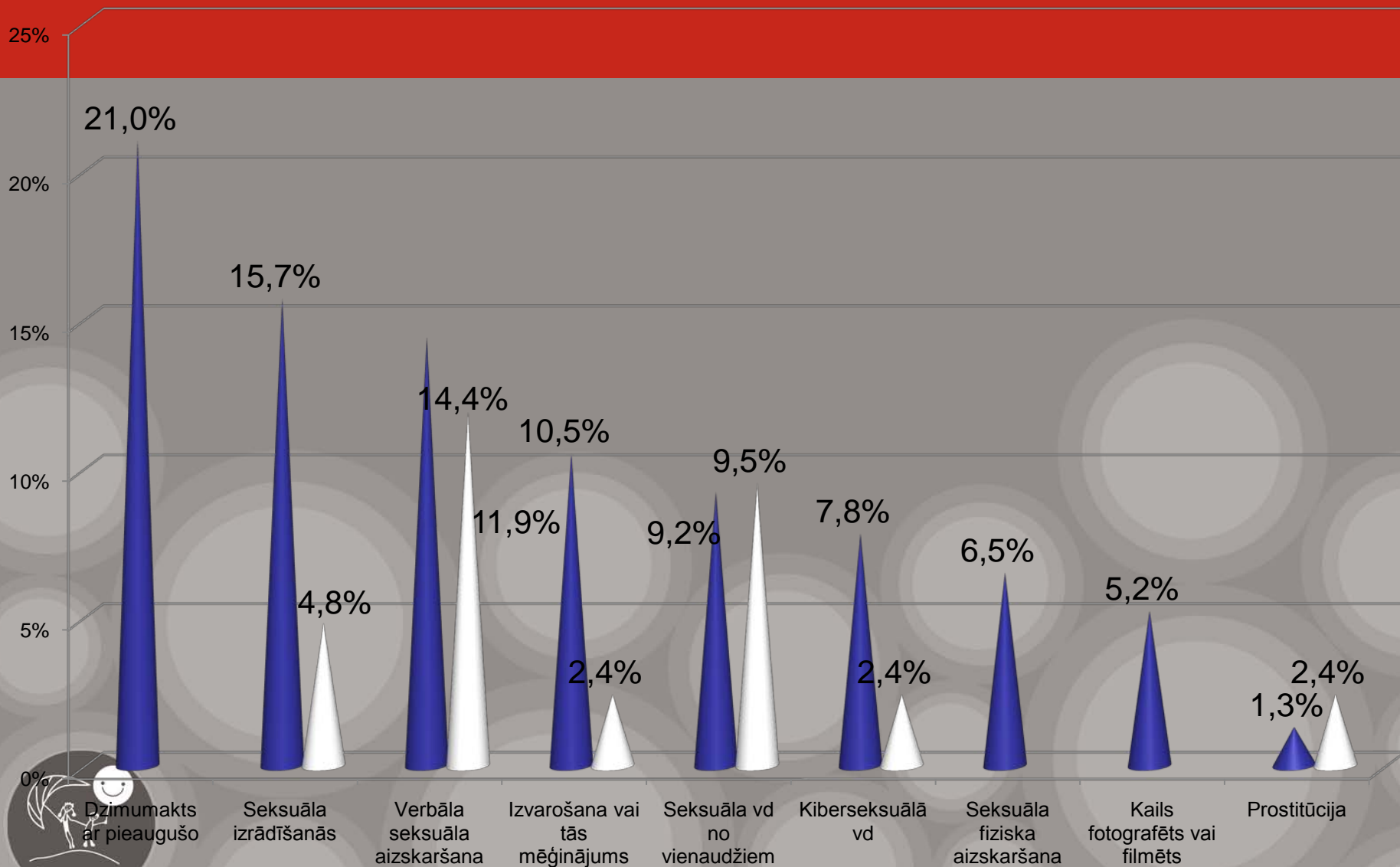
Vienaudža
uzbrukums

VD rindiņa
laikā

Bandas
uzbrukums

Seksuāla vardarbība

Bērnu vardarbības pieredzes biežums atkarībā no vecuma un dzimuma

			Vecuma grupa		χ^2	Dzimums		χ^2
			14-16	17-18		M	Z	
Seksuāla vd	Cietis	N (%)	24 (55.8)	19 (44.2)	1,339	16 (37.2)	27 (62.8)	7,888*
	Nav cietis	N (%)	14 (42.4)	19 (57.6)		23 (69.7)	10 (30.3)	

Bērnu uzrādītie vardarbības veicēji (CM)

	Ģimenes loceklis	Skolotājs	Aprūpētājs	Cits	Nav atbildes
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)
Fiz. vd pieaug.	11 (14.5)	3 (3.9)	2 (2.6)	2 (2.6)	58 (76.3)
Emoc. vd pieaug.	7 (9.2)	5 (6.6)	4 (5.3)	6 (7.9)	54 (71.1)

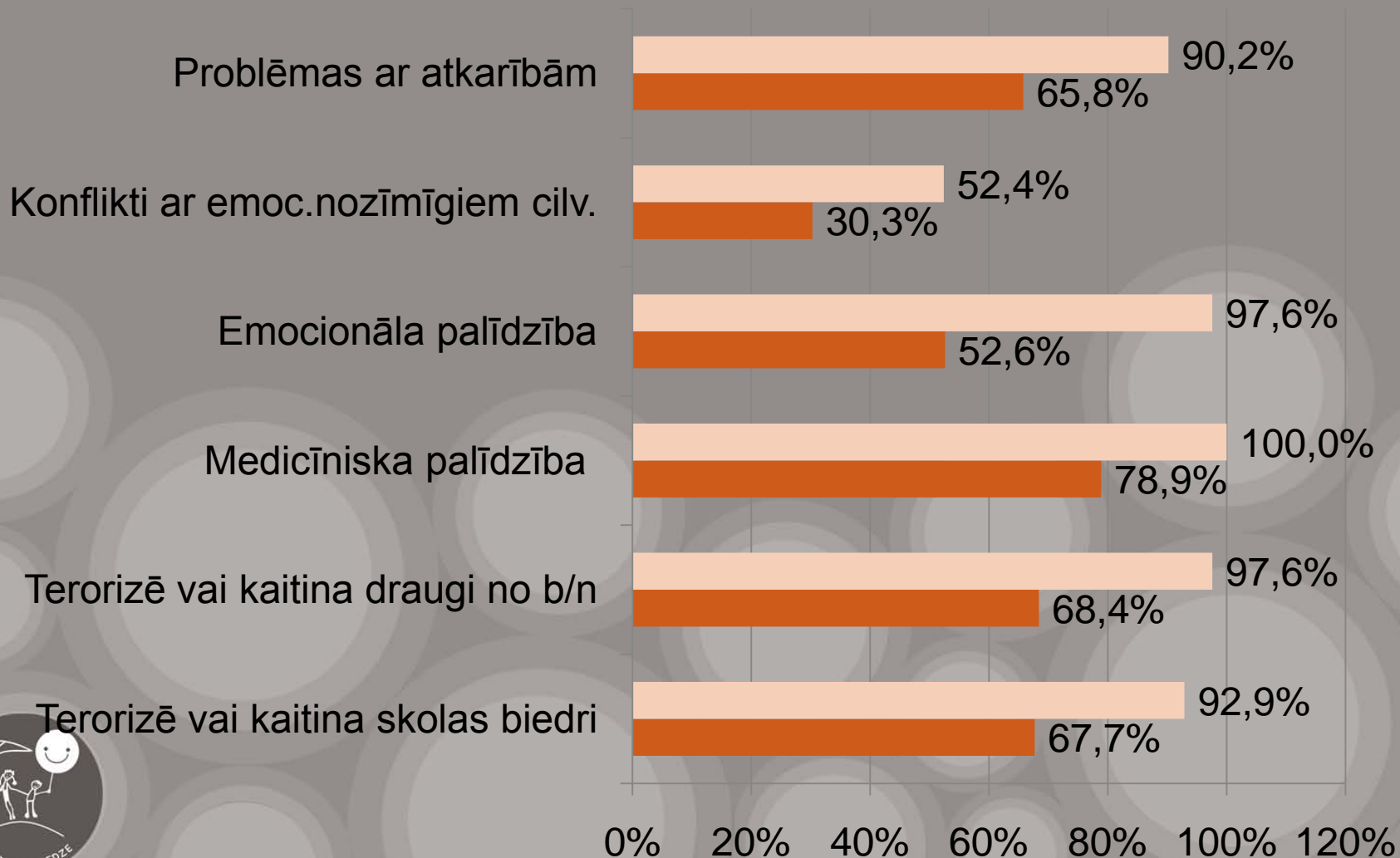
Bērnu uzrādītie vardarbības veicēji (VV)

	Skolas biedrs	Bērns no bn	Brālis/mās a	Cits	Nav atbildes
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)
Vienaudžu uzbrukums	12 (15.8)	3 (3.9)		3 (3.9)	58 (76.3)
Emocionāla, fiziska vd no vienaudžiem	20 (26.3)	3 (3.9)	1 (1.3)	2 (2.6)	50 (65.0)

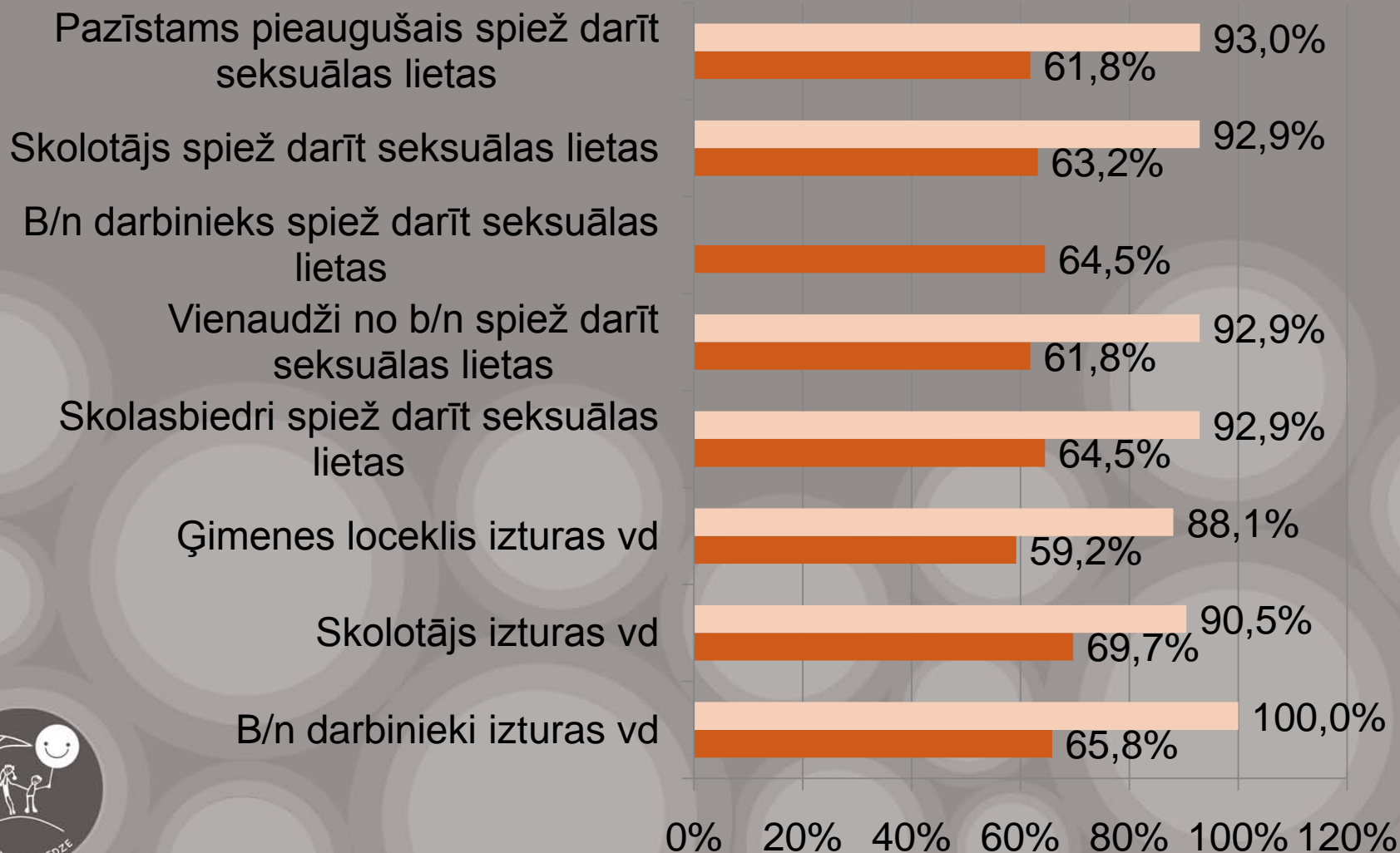
Bērnu uzrādītie vardarbības veicēji (SV)

	Ģimenes loceklis	Svešinieks	Pazīstamais	Nav atbildes
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)
Seks. atkail.		13 (17.1)	4 (5.3)	59 (77.6)
Seks. viendž		9 (11.8)	4 (5.3)	63 (82.9)
Kiberseks. vd		8 (10.5)	8 (10.5)	60 (78.9)
Izvaroš mēģ.		9 (11.8)	5 (6.6)	62 (81.6)
Seks. pieaug.	1 (1.3)	7 (9.2)	3 (3.9)	65 (85.5)
Dzimumakts		9 (11.8)	12 (15.8)	55 (72.4)

Palīdzības saņemšanas iespējas institūcijās dzīvojošiem bērniem

Palīdzības saņemšanas iespējas institūcijās dzīvojošiem bērniem

Kopsavilkums

- **Kāda ir vardarbības pret bērnu izplatība institūcijās dzīvojošiem bērniem?**

Datu analīze liecina, ka 54 (71,1%) bērni uzrāda, ka cietuši no tradicionāliem noziegumiem pēdējo 12 mēnešu laikā, 23 (30,3%) bērni uzrāda, ka cietuši no emocionālas un/vai fiziskas vardarbības no aprūpētājiem pēdējo 12 mēnešu laikā, 29 (38,2%) bērni uzrāda, ka pēdējo 12 mēnešu laikā cietuši no vardarbības no vienaudžiem, 33 (43,4%) bērni uzrāda, ka pēdējo 12 mēnešu laikā cietuši no seksuālas vardarbības.

- **Kāda ir darbinieku un institūcijās dzīvojošo bērnu izpratne par vardarbību?**

Statistiski nozīmīgas atšķirības starp bērnu un darbinieku vērtējumu tika iegūtas apgalvojumos „Ja ir pierādīts, ka pieaugušajam ir bijis seksuālas attiecības ar bērnu, viņš būtu noteikti jā sodā” un „Cilvēkiem, kuriem ir seksuālas attiecības, būtu jābūt vienā vecumā”.

Kopsavilkums

- **Kāda ir rīcība vardarbības gadījumos pret institūcijās dzīvojošiem bērniem?**

Datu analīze liecina, ka 15 (35,7%) darbinieki vienmēr rīkojas, kas ir aptuveni tikai trešā daļa darbinieku. 1 (2,4%) darbinieks norādīja, ka vairumā gadījumu, 2 (4,8%) – dažos gadījumos, 3 (7,1%) – nekad vai gandrīz nekad. Šādas atbildes norāda, ka pastāv risks, ja bērns cieš vai ir cietis no seksuālas vardarbības, ka viņš var nesaņemt palīdzību un netikt pasargāts. Puse no darbiniekiem 21 (50,0%) norāda, ka ar šādiem gadījumiem nav saskārušies.

- **Kādas ir palīdzības saņemšanas iespējas institūcijās dzīvojošiem bērniem, kuri cietuši no vardarbības?**

Visos aptaujas „Atbalsts un palīdzība bērniem” apgalvojumos tika iegūts statistiski nozīmīgi atšķirīgs vērtējums starp bērnu un darbinieku atbildēm.

Paldies par uzmanību!

